

כניסת שבת:
יצאת השבת: לדעת ר"ת:

אורי וישעי

הגיליון התורני

כתם פז – מיאוריס צ' הפרשה

עטרת פז

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל (לא, א)

הלך משה אל כל שבט ושבט להודיע שהוא מת, כדי שלא יפחדו. וחיוק את ליבם שיהושע ימשיך אחריו וינהיג את העם, כנאמר להלן (בפס' ז) "ואתה תנחילנה אותם" (אבן עזרא).

ויש מפרשים שהלך משה לבית מדרשו להוכיח את עם ישראל קודם מותו (פירוש יונתן בן עוזיאל).

מדוע הוצרך משה לילך לבית המדרש בכדי להוכיח את עם ישראל, כלום לא יכל היה להוכיחם במקום אחר, והלא בפרשת ויקהל (שמות לה, א) כשהוצרך משה לדבר עם כל עם ישראל לא כתוב ששמה הקהיל את עם ישראל בבית המדרש?

אלא מכאן רואים את גדלות משה רבנו ע"ה, שמכיון שביקש להוכיח את עם ישראל, הלך קודם לבית המדרש כדי לעיין שוב בכל ענייני התוכחה כיצד להוכיחם בכדי שלא לפגוע בנפש יהודי, כי לזה צריך סיעתא דשמיא מיוחדת, לכן הלך לבית המדרש אשר השכינה שורה שם (מפי השמועה).

כמה שהדברים נוקבים ומופנים אלינו בימים הללו "ערב יום הכיפורים", הבא עלינו לטובה. כעת הזמן להוכיח את אחינו עם ישראל שעוד אחד יזכה לשוב בתשובה בעוד אנו בימי הרחמים והסליחות, שיש רחמים גדולים בעולם. אך חשוב הוא לדעת כיצד להוכיח כל איש לפי דרגתו ומצבו, ובנועם דברים.

וכפי שבפרשה הבאה פרשת "האזינו" מוצאים אנו את תוכחותיו של משה רבנו לעם ישראל, כך בכל דור ודור חייב האדם להוכיח את עצמו ולהתעורר מחדש כל אחד ואחד לפי מצבו האישי, בפרט בימים הללו, כלשון הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ג ה"ד), עורר ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, כפל את לשונו, כי יש הבדל בין נרדמים לישנים. (לבוש יוסף).

כדי להתעורר לתשובה יש להרהר על יום המיתה שכבר אמר שלמה המלך "טוב ללכת לבית האבל מאשר ללכת לבית המשתה והחי יתן אל לבו".

בס"ד נקרא השבת את פרשת וילך, השנה פרשת וילך נקראת בטרם יום הכיפור – יום כפרה וסליחה, ובעוד ימים ספורים אנו עומדים ביום הדין לפני ה', כולם בלי הבדלי מעמד, גיל, השקפה, עדה וכדומה, אלא כל איש ישראל. טבעי הדבר מאד, שגם מי שלא התעורר עד עכשיו יקום ויתנער וישוב בתשובה שלימה אל השם יתברך. משום שהתשובה כוחה גדול מאד, מתי שיחזור להשם יתברך יקבלו באהבה וברצון, כי: "לא אחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרךיו וחיה". והתשובה היא אחת מתרי"ג מצוות. וכמו שנאמר: "ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו". והנביאים בכל הדורות זעקו על התשובה, וכמו שנאמר: "שובה ישראל עד ה' אלוקיך". "שובו אלי ואשובה אליכם" וכו', וידועים דברי הרמב"ם בהלכות תשובה, שאף-על-פי שאתמול היה אותו אדם שנוי, מתועב ומשוקץ, הרי זה היום אהוב יקר ונחמד.

ישנו משל נפלא המדבר מענין זה: מעשה היה באדם אחד רצה לעבור באיזה גשר מסוכן, ומאוד פחד מחמת הסכנות האיומות המרחפות על ראשו. עמד לפני הגשר והתחיל לבכות: "ריבוננו של עולם, יודע אני שחיים ומות בידיך, אנא תן לי הצלחה, ותשמור עלי שאעבור בשלום, ואם תעבידני בשלום אקום בכל בוקר למנין בנך החמה, אקבע עתים לתורה, אניח תפילין, אשמור שבת" וכו'. ואחרי הכל שם מטבע לצדקה והתחיל ללכת בהירות על הגשר. הפחד הלך והצטמצם. והנה באמצע הגשר התחיל להרהר בלבו: "הרי זה לא כל כך מסוכן ומפחיד, ומדוע לי לקבל בשביל זה קבלות כל כך גדולות? מספיק להניח תפילין גם בצהרים, אקבע עתים לתורה בשבת בלבד" וכו', והנה תוך כדי הוא מהרהר, הגשר התחיל להתנועע, והאדם הזה התחיל להטלטל מצד לצד, וכפסע בינו לבין המות. התחיל צועק אל השם יתברך: "רבוננו של עולם, אשמור הכל, אקים יותר, רק תציל אותי" והשם יתברך עזר לו והצילו מן המוות. מה גרם לו לבעוט?? הוי אומר: המצב הטוב שנכנס אליו. ומה גרם לו לבכות ולהתחנן? האיתנות למות. כל אחד ואחד מאתנו צריך לזכור את הקדוש ברוך הוא בכל צעד ושעל. בכל מקום וזמן, ולא לשכוח חס וחלילה, שהכל מסובב מאתו יתברך, ובאופן כזה יזכה האדם להכיר א בורא העולם תמיד. ואינו מגיע ליזמים רעים בהם שולחים לו תזכורות ח"ו. נתחיל אנו בעדנו לקראת השנה החדשה, עם קבלות טובות וברוגע בע"ה.

ד"ר לעי"נ הגה"צ רבי שמעון גבאי בן רחל, הגה"ק רבי נסים פריץ בן סוליקה זצ"ל
לעי"נ ר' מרדכי ניזרי בן סוליקה ז"ל
נתרם על ידי המשפחה

הליכות מלכי

נושא: הלכות תשובה

קומי אורי - סיפור לשבת

מספרים על יהודים בשם ר' יוסף שהיה שוכר חנות בשוק מחנה יהודה שבירושלים, ידוע שהשוק הזה מאוד תוסס והוא שכר את החנות ב-\$2,500 והכנסותיו גדולות כמובן בפרופורציה למקום, במשך הזמן השכיר לידו יהודי אחר חנות ירקות כמו של יוסף והכנסותיו של יוסף ירדו. ר' יוסף היה בעל תשובה פנה לגר"ש פנחסי "אב"ד, רבה של מחנה יהודה) והציג לו את הבעיה בכעס כשהוא אומר שאם המתחרה היה מגיע לשוק בעידן שהייתי חילוני הייתי "מכסח" אותו. הרב פנחסי אמר ליוסף תירגע **מזונותיו של האדם קצובים לו מערב ראש השנה עד ראש השנה** שנאמר "ארץ אשר תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה עד אחרית שנה". ראשית אותיות א' בתשרי. יוסף המשיך לכעוס!!! והרב אמר לו להיות בשמחה כי כל מה שהקב"ה עושה זה לטובה. וטוב זה עניין פילוסופי כל מה שנראה לנו טוב כרגע יכול להסתבר שאחרי כמה שנים אותו טוב היה בעצם רע גמור... לכן אנחנו צריכים לעשות השתדלות והקב"ה יעשה את שלו וכל מאן דעביד לטבא דעביד ואדם צריך לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה הרב הציע ליוסף שיעזוב את השוק וישכור חנות במקום אחר, פחות תוסס, ההכנסות יהיו לו פחות אך בפרופורציה גם ההוצאות יהיו פחות ויוסף קיבל דעת תורה יצא מביתו של הרב בכעס והשכיר מקום בשכונה בירושלים שהשכירות שם עלתה לו \$900 בחודש ורווחיו ירדו בהתאם אך ברוך השם אפשר לחיות ולהתפרנס.

אחרי כמה שנים יוסף פוגש שוב את הגר"ש פנחסי. אמר לו הרב שלום לך ר' יוסף מה שלומך ואיך הפרנסה? יוסף היה שש ושמוח ואמר הרב מזל שלי שאני שמעתי בקולך וקבלתי דעת תורה. רציתי לשאול את כבוד הרב אם אפשר לקנות חדר בבניין המגורים של הישיבה ולתרום אותו לישיבה?

הרב התפעל ואמר לו שחדר עולה \$35,000 כיצד יש באפשרותך לתרום סכום כזה צחק יוסף וסיפר לרב שבזמן שעבר משוק מחנה יהודה לשכונה ממוצעת בירושלים הייתה לו שכנה זקנה מעליו שתמיד עזר לה קנה לה אוכל, בגדים תיקן לה את החשמל וכל מה שקשור באחזקת חייה כי הזקנה המסכנה לבד בעולמה.

לאחר שלש שנים שאני עובד באזור החדש ביקשה הזקנה שבסוף היום אני אעלה אליה לשיחה, וכך היה הזקנה התחילה לספר לי את כל ההיסטוריה שלה ואני מאוד עייף כל רגע מסתכל בשעון כי סוף היום אני רוצה ללכת הביתה לאשה ולילדים. אמרה לי הזקנה אל תסתכל בשעון תקציב לי שעה אחת מחייך תשמע את ההיסטוריה שלי ותספר אותה לילדים שלך. "אני מעולם לא התחתנתי ומן הסתם גם מעולם לא היו לי ילדים משפחתי נספתה בשואה ויש לי ירושות בסך 5 מליון דולר שהשאיר לי דודי שנפטר לפני עשר שנים ואין למי להוריש את נכסי זה מצער אותי מאוד. אבל אתה אדון יוסף אתה מתנהג אלי יפה ועוזר לי כאילו אתה הבן שלי ועזרת לי ללא שום תמורה לכן היום הרופאים הודיעו לי שקבלתי את המחלה הנוראה וימי ספורים ואין בכח גופי הזקן והחלש לעמוד בכל הטיפולים הכימיים שהם מציעים כדי לחיות חיי שעה. אני רוצה להוריש את כל עושרי וכספי לך. יוסף מקשיב וכולו נכנס לשוק בהתחלה חשב שהוא חולם הוא התחיל **לצבוט את עצמו ולסטור לפניו כדי לראות שהוא חי ולא חולם.**

הזקנה צחקה ואמרה יוסף כל זה בתנאי אחד שתקנה לי חדר בבנין של ישיבה ותקדיש אותו לשמי ועוד כל שנה תאמר עלי קדיש כאילו אני האמא שלך. יוסף התרגש ובכה ואמר לה כמובן שאני אעשה זאת וכעבור חצי שנה האשה נפטרה, ולכן אני מספר לכבוד הרב כמה שאתה צדקת שאמרת שצריך אמונה ובטחון בבורא כי כל מה שעושה ה' זה לטובה ולולא אותה מתחרה שהגיע לשוק מחנה יהודה וגרם לי להסתלק משם לא הייתי עשיר היום ומה שנראה לי רע באותה תקופה בעצם טוב. כיום אני חייב לכבוד הרב הרבה על עצתו. אמר לו הרב אינך חייב לי אלא לאותו מתחרה שגרם לך להסתלק מן השוק.

הנה שנינו במשנה במסכת יומא (דף פה:), דרש רבי אלעזר בן עזריה: נאמר בתורה (ויקרא טז) על יום הכפורים, "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו". עבירות שבין אדם למקום (לה') יום הכפורים מכפר (אם עשה תשובה), עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה (כלומר פייס) את חבירו. ולכן אם הקניט את חבירו, או פגע בו בכל דרך שהיא, חייב לפייסו שימחל לו על מה שנעשה.

וכן שנינו במסכת בבא קמא (צב.), אודות מי שהזיק את חבירו, אף על פי שהוא נותן לו (כלומר משלם לו על הנזק שגרם), אין נמחל לו עד שיבקש ממנו (מחילה), שנאמר (לענין אבימלך שלקח את שרה מאברהם אבינו, ואמר לו ה') "ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחייה", ואילו לא היה אברהם מוחל לו, לא היה עונו נמחל. והיינו שמלבד מה שצריך לחזור בתשובה לפני ה' על אותו עוון שהזיק את חבירו, צריך גם לפייס את חבירו שימחל לו.

וכשמבקש מחילה מחבירו, אין ראוי לחבירו להכביד עליו ולסרב למחול לו. ומניין שאם לא מחל לו שהוא אכזרי? שנאמר "ויתפלל אברהם אל האלוקים וירפא אלוקים את אבימלך".

וכן פסק רבנו הרמב"ם (פ"ב מהל' תשובה) וזו לשונו: אין התשובה ולא יום הכפורים מכפרים אלא על עבירות שבין אדם למקום, אבל עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו. לא רצה חבירו למחול לו, מביא לו שלשה בני אדם מריעיו (מידידיו) ומבקשין ממנו שימחל. לא נתרצה להם, מביא לו שניה ושלישית (כלומר בא לפניו עם עוד שלשה מריעיו ושוב עוד שלשה מריעיו), לא רצה (למחול), מניחו והולך לו, וזה שלא מחל הוא החוטא. (שהיה לו לרחם על חבירו ששב בתשובה ולמחול לו). ואם היה רבו (כלומר שחטא כלפי רבו), הולך ובא אפילו אלף פעמים עד שימחל לו. וכן פסק מרן בשלחן ערוך (סי' תרו).

אסור לאדם להיות אכזרי ולא להתפייס, אלא יהיה נח לרצות (למחול) וקשה לכעוס, ובשעה שמבקש ממנו החוטא למחול, מוחל לו בלב שלם ובנפש חפיה, וזהו דרכם של זרע ישראל ולבם הנכון. אבל העובדי כוכבים אינם כן, אלא ועברתן שמרה נצח. (ששומרים טינה לעולם למי שפגע בהם).

החוטא לחבירו ומת חבירו קודם שיבקש ממנו מחילה, מביא עשרה בני אדם סמוך לקברו, ואומר חטאתי לאלוקי ישראל ולפלוגי (כלומר יאמר את שם חבירו הנפטר) זה שחטאתי לו. וכתב הרמב"ם, שצריך שיפרט באיזה דבר חטא כנגד חבירו, וכן פסק בספר אליה רבא ובמשנה ברורה. ואם הוא בעיר אחרת די שיבקש מחילה מן הנפטר בפני עשרה. ואם יש לו מי מידידיו שמתגורר במקום מנוחתו של הנפטר, יעשהו שליח שיבקש בשמו מחילה מן הנפטר בפני עשרה שיעמדו סמוך לקברו של הנפטר.

דרשת שבת טובה

הקהל הקדוש מוזמן לדרשת שבת טובה מפי כב' מורנו ועט"ר הרב אורי סבן שליט"א הדרשה תקיים בשבת בבית הכנסת "בית יעקב" סמיה רח' יוספטל בשעה 16:15
* * **תפילת מנחה בשעה 17:45.** * *

ברכת מזל טוב מעומקא דלבא לידידיו היקר הר' **כפיר ברדה** ורעייתו שתחיה, רוגל הולדת הבת נעה הי"ו בשעה טובה ומוצלחת, שיזכו לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים.